

„MAZSOLA” ESZKÖZ A MAGYAR IGÉK BŐVÍTMÉNYSZERKEZETÉNEK VIZSGÁLATÁRA

Sass Bálint

joker@nytud.hu

MTA Nyelvtudományi Intézet, Nyelvtechnológiai Osztály
PPKE ITK, MMT Doktori Iskola, Nyelvtechnológia Doktori Program

I. Alkalmazott Nyelvészeti Doktorandusz Konferencia
Budapest, 2007. február 2.

1 DOKTORI TÉMA

2 A LÉNYEGESSÉG MÉRÉSE

3 KUTATÓESZKÖZ

- Használata
- Stílusrétegek összehasonlítása
- Példák

4 ALKALMAZÁS

- Hol használjuk?
- További ötletek

1 DOKTORI TÉMA

2 A LÉNYEGESSÉG MÉRÉSE

3 KUTATÓESZKÖZ

- Használata
- Stílusrétegek összehasonlítása
- Példák

4 ALKALMAZÁS

- Hol használjuk?
- További ötletek

DOKTORI TÉMA

- *témakör*: gépi megértés
- hagyományos út
- W. Teubert (2005):

„Meaning is paraphrase.”

„The meaning of the unit lemon is everything
that has been said about lemons.”

- *cél*: ennek korpusz-alapú tesztelése
- *korábbi lépések*: (a hagyományos úton)
 - *forrás*: Magyar Nemzeti Szövegtár
 - tagmondatra bontás
 - részleges szintaktikai elemzés
 - vonzatkeretek számbavétele → *lényeges kollokációk*

ÚJ MEGKÖZELÍTÉS

- Az igék és bővítményeik összessége alkotta a lényeges kollokációk által közvetlen visszacsatolódás jöhet létre a szemantikai szinthez.
- B. Levin (1993):

Hasonló jelentés hasonló bővítményszerkezettel jár.

- → *új megközelítés*: hasonló bővítményszerkezet → igék hasonlósága → igei parafrázisok

1 DOKTORI TÉMA

2 A LÉNYEGESSÉG MÉRÉSE

3 KUTATÓESZKÖZ

- Használata
- Stílusrétegek összehasonlítása
- Példák

4 ALKALMAZÁS

- Hol használjuk?
- További ötletek

A LÉNYEGESSÉG MÉRÉSE

(1/2)

- vonzatkeretek – nincs jó eszközünk
lényeges kollokációk – van jó eszközünk: *salience*
- *Kérdés*: adott ige melletti adott pozícióban mely szavak fordulnak elő legjellemzőbben.

PÉLDA

x = ad hangot

y = meggyőződésének, véleményének ...

- kollokációk keresésére klasszikus mérték:
mutual information

$$MI(x, y) = \log_2 N \frac{f(x, y)}{f(x) \cdot f(y)}$$

sok, ha a két elem a vártnál gyakrabban van együtt

A LÉNYEGESSÉG MÉRÉSE

(2/2)

A *MI* a ritka elemeket részesíti előnyben, ezért korrigálják a vizsgált elem (*y*) gyakoriságának a logaritmusával: *salience*

$$S(x, y) = \log_2 f(y) \cdot MI(x, y)$$

PÉLDA

'ad -t' – *mutual information*

tanújel életjel ízelítő személyleírás áldás

→ tipikus ritka, különleges szavak

PÉLDA

'ad -t' – *salience*

hang lehetőség válasz otthon tájékoztatás

→ tényleg gyakori, lényeges szavak

1 DOKTORI TÉMA

2 A LÉNYEGESSÉG MÉRÉSE

3 KUTATÓESZKÖZ

- Használata
- Stílusrétegek összehasonlítása
- Példák

4 ALKALMAZÁS

- Hol használjuk?
- További ötletek

1 DOKTORI TÉMA

2 A LÉNYEGESSÉG MÉRÉSE

3 KUTATÓESZKÖZ

- **Használata**
- Stílusrétegek összehasonlítása
- Példák

4 ALKALMAZÁS

- Hol használjuk?
- További ötletek

A „MAZSOLA” FELÜLET HASZNÁLATA

<http://corpus.nytud.hu/mazsola>

Közzétett korpuszok:

- 3-10 szavas mondatok (8mió szó)
- Magyar Nemzet (12mió szó)
- Index fórum (18mió szó)

Korpusz:

Igető:

Nem: ☐ Eset/névutó:

Nem: ☐ Lemma:

Nem: ☐ Eset/névutó:

Nem: ☐ Lemma:

Nem: ☐ String:

Igető-stat: ☐

Lemma-stat: ☒

Lemma-stat: ☐

Nincs stat: ☐

Készítette, javaslat, megjegyzés: [Sass Bálint](#)
[MTA Nyelvtudományi Intézet](#), 2006.

A „MAZSOLA” FELÜLET HASZNÁLATA

<http://corpus.nytud.hu/mazsola>

Közzétett korpuszok:

- 3-10 szavas mondatok (8mió szó)
- Magyar Nemzet (12mió szó)
- Index fórum (18mió szó)

Korpusz: MNSZ: Magyar Nemzet

Igető: kér

Nem: ☐ Eset/névutó: ACC

Nem: ☐ Lemma:

Nem: ☐ Eset/névutó: ABL

Nem: ☐ Lemma:

Nem: ☐ String:

Mehet

Igető-stat: ☐

Lemma-stat: ☒

Lemma-stat: ☐

Nincs stat: ☐

Készítette, javaslat, megjegyzés: [Sass Bálint](#)
[MTA Nyelvtudományi Intézet](#), 2006.

A „MAZSOLA” FELÜLET HASZNÁLATA

<http://corpus.nytud.hu/mazsola>

Közzétett korpuszok:

- 3-10 szavas mondatok (8mió szó)
- Magyar Nemzet (12mió szó)
- Index fórum (18mió szó)

Korpusz:

Igétő:

Nem: ☐ Eset/névutó: Nem: ☐ Lemma:

Nem: ☐ Eset/névutó: Nem: ☐ Lemma:

Nem: ☐ String:

Igétő-stat: ☐

Lemma-stat: ☒

Lemma-stat: ☐

Nincs stat: ☐

Készítette, javaslat, megjegyzés: [Sass Bálint](#)
[MTA Nyelvtudományi Intézet](#), 2006.

A „MAZSOLA” FELÜLET HASZNÁLATA

<http://corpus.nytud.hu/mazsola>

Közzétett korpuszok:

- 3-10 szavas mondatok (8mió szó)
- Magyar Nemzet (12mió szó)
- Index fórum (18mió szó)

Korpusz:

Igető:

Nem: ☐ Eset/névu.ó:

Nem: ☐ Lemma:

Nem: ☐ Eset/névu.ó:

Nem: ☐ Lemma:

Nem: ☐ String:

Igető-stat: ☐

Lemma-stat: ☒

Lemma-stat: ☐

Nincs stat: ☐

Készítette, javaslat, megjegyzés: [Sass Bálint](#)
[MTA Nyelvtudományi Intézet](#), 2006.

A „MAZSOLA” FELÜLET HASZNÁLATA

<http://corpus.nytud.hu/mazsola>

Közzétett korpuszok:

- 3-10 szavas mondatok (8mió szó)
- Magyar Nemzet (12mió szó)
- Index fórum (18mió szó)

Korpusz:

Igető:

Nem: ☐ Eset/névu.ó: Nem: ☐ Lemma:

Nem: ☐ Eset/névu.ó: Nem: ☐ Lemma:

Nem: ☐ String:

Igető-stat:

Lemma-stat:

Lemma-stat:

Nincs stat:

Készítette, javaslat, megjegyzés: [Sass Bálint](#)
[MTA Nyelvtudományi Intézet](#), 2006.

A „MAZSOLA” FELÜLET HASZNÁLATA

<http://corpus.nytud.hu/mazsola>

Közzétett korpuszok:

- 3-10 szavas mondatok (8mió szó)
- Magyar Nemzet (12mió szó)
- Index fórum (18mió szó)

Korpusz:

Igető:

Nem: ☐ Eset/névutó:

Nem: ☐ Lemma:

Nem: ☐ Eset/névutó:

Nem: ☐ Lemma:

Nem: ☐ String:

Igető-stat: ☐

Lemma-stat: ☒

Lemma-stat: ☐

Nincs stat: ☐

Készítette, javaslat, megjegyzés: [Sass Bálint](#)
[MTA Nyelvtudományi Intézet](#), 2006.

mazsola - Mozilla

File Edit View Go Bookmarks Tools Window Help

Back Forward Reload Stop http://camel/cgi-bin/mazsola/mazsola.pl

Home Bookmarks szótár Norvég Zene EEC ProPapa nytud PhD MOKK SZTAKI DYNA Programozás LaTeX Utazás AzBest Olvas

mazsola mazsola mazsola mazsola

Körpuzs:

Igétő:

Nem: ☐ Eset/hévtű: ACC Nem: ☐ Lemma:

Nem: ☐ Eset/hévtű: ABL Nem: ☐ Lemma:

Nem: ☐ String:

Mehet

Igétő-stat: ☐

Lemma-stat: ☐

Lemma-stat: ☐

Nincs stat: ☐

1010 találat. Stat: [bocsánat](#) [51] [segítség](#) [53] [elnézés](#) [32] [az](#) [136] [engedély](#) [32] [tájékoztató](#) [21] [támogatás](#) [25] [pénz](#) [20] [felmentés](#) [12] [válasz](#) [16] [tanács](#) [13]

[fortint](#) [16] [magyarizati](#) [9] [igazolás](#) [8] [állásfoglalás](#) [8] [kiadás](#) [7] [normakontroll](#) [6] [információ](#) [9] [tefiggessztes](#) [7] [khalgatás](#) [6] [megőrkítés](#) [7] [tőlelem](#) [6] [garmcib](#) [6] [tekivagatás](#) [6] az [12] [cizallat](#) [7] [vállalat](#) [6] az [7]

adat

Az információk ellenőrzésére persze a közhírtól kér adatokat,
Feladatai teljesítéséhez adatokat kérhet a bíróságtól, az ügyészségtől, a nemzetbiztonsági szolgálatoktól, a társadalombiztosítási igazgatási szervektől.
ha maximum öt főről kér adatot a hivataltól.
hogy a rendőrség az adathatóságától, telefonszolgálatoktól, bankoktól ügyési jóváhagyás nélkül kérjen adatokat,
hogy kérje tőlük a művelődési tárca a bérfejlesztéshez szükséges adatokat.

adatgyűjtés

hanen Orbán Viktor és Deutsch Tamás ellen is adatgyűjtést kértek az ügyben érintett magánnyomozótól.

adógizolálás

asely szerint a gépkocsi átíratásakor adógizolást kértek a polgároktól.

adókedvezmény

Korábban Budapest és a vidéki nagyvárosok különféle adókedvezményeket is kértek az előző kabinettől,

adózás

Ha a bérbeadó magánszemély, akkor adózást kell kérnie az APEH-től,
ha a magánszemély adózást kér az APEH-től

aggregátor

A hadseregtől kértek aggregátort,

ajánlat

A helyreállítással megbízott Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közöskezelő Kht. tíz vállalkozótól másfél milliárd forintos felújítási munkára kért a közelmúltban kivitelezési ajánlat
Az eredménytelen pályázatok után a bizottság új ajánlatot kért a pályázóktól.
és cserébe a pályázóktól meghatározott műszaki paraméterekkel rendelkező új kocsikra kért ajánlatot.
hogy az MKV vezetői már ajánlatokat kértek néhány légitársaságtól a norvégiai repülőútai kapcsolatban,

aláírás

A NAV nyilatkozat aláírását kérte a szakszervezetektől,
hogy az aláírásokat lehetőleg olyan személyektől kell kérni,

alkotmányértelmezés

Az MDF alkotmányértelmezést kér a legfőbb ügyésztől
Az Országgyűlés alkotmányügyi bizottsága absztrakt alkotmányértelmezést kér az Alkotmánybíróságtól az ellenzék által kezdeményezett népszavazás ügyében.
igy alkotmányértelmezést sem kérhet az Alkotmánybíróságtól.

állásfoglalás

A bírósági döntés előtt a TEBÉSZ állásfoglalást kért a Pénzügyminisztériumtól (PM) is az ügyben,

1 DOKTORI TÉMA

2 A LÉNYEGESSÉG MÉRÉSE

3 KUTATÓESZKÖZ

- Használata
- Stílusrétegek összehasonlítása
- Példák

4 ALKALMAZÁS

- Hol használjuk?
- További ötletek

STÍLUSRÉTEGEK ÖSSZEHAISONLÍTÁSA

(1/2)

PÉLDA

'ad -t' keret

a Magyar Nemzetben és az Index fórumban

8674 találat. Stat: [hang](#) [477] [lehetőség](#) [412] [válasz](#) [339] [otthon](#) [281] [tájékoztatás](#) [170] [hír](#) [209] [ok](#) [180] [áldás](#) [85] [esély](#) [114] [lendület](#) [74] [hely](#) [150] [pénz](#) [129] [magyarázat](#) [87] [szám](#) [128] [alkalom](#) [101] [tanács](#) [85] [koncert](#) [71] [munka](#) [116] [utasítás](#) [61] [felvilágosítás](#) [52] [hangverseny](#) [49] [támogatás](#) [93] [kép](#) [85] [igaz](#) [82] [lökés](#) [41] [százalék](#) [92] [segítség](#) [70] [engedély](#) [59] [megbízás](#) [50] [forint](#) [86] [információ](#) [59] [felhatalmazás](#) [39] [voks](#) [38] [ízeltő](#) [29] [alap](#) [69] [mód](#) [59] [jel](#) [48] [nyomaték](#) [27] [tér](#) [46]

7649 találat. Stat: [igaz](#) [320] [válasz](#) [275] [tanács](#) [172] [hang](#) [148] [tipp](#) [67] [ami](#) [212] [lehetőség](#) [155] [pénz](#) [151] [magyarázat](#) [88] [hála](#) [67] [ok](#) [116] [név](#) [109] [esély](#) [83] [ötlet](#) [68] [kegyelem](#) [49] [mi](#) [119] [hitel](#) [61] [vér](#) [44] [link](#) [34] [bizonyág](#) [31] [hely](#) [74] [élet](#) [66] [cím](#) [54] [felmentés](#) [32] [több](#) [75] [valami](#) [59] [fegyver](#) [41] [áldás](#) [26] [az](#) [138] [maga](#) [62] [alap](#) [53] [semmi](#) [46] [alkalom](#) [40] [fej](#) [39] [információ](#) [37] [jel](#) [35] [interjú](#) [32] [parancs](#) [28] [megbízás](#) [28] [puszi](#) [18] [erő](#) [40] [hír](#) [35] [engedély](#) [33] [hit](#) [30] [kedvezmény](#) [27] [felvilágosítás](#) [22] [pofon](#) [20] [ez](#) [74] [sok](#) [40] [tér](#) [34] [kép](#) [30]

STÍLUSRÉTEGEK ÖSSZEHAISONLÍTÁSA

(1/2)

PÉLDA

'ad -t' keret

a Magyar Nemzetben és az Index fórumban

8674 találat. Stat: hang [477] lehetőség [412] válasz [339] otthon [281] tájékoztatás [170] hír [209] ok [180] áldás [85]
esély [114] lendület [74] hely [150] pénz [129] magyarázat [87] szám [128] alkalom [101] tanács [85] koncert [71] munka [116]
utasítás [61] felvilágosítás [52] hangverseny [49] támogatás [93] kép [85] igaz [82] lökés [41] százalék [92] segítség [70]
engedély [59] megbízás [50] forint [86] információ [59] felhatalmazás [39] voks [38] ízeltő [29] alap [68] mód [59] jel [48] nyomaték [27] tér [46]

közös elemek

7649 találat. Stat: igaz [320] válasz [275] tanács [172] hang [148] tipp [67] ami [212] lehetőség [155] pénz [151] magyarázat [88]
hála [67] ok [116] név [109] esély [83] ötlet [68] kegyelem [49] mi [119] hitel [61] vér [44] link [34] bizonyosság [31] hely [74] élet [66] cím [54]
felmentés [32] több [75] valami [59] fegyver [41] áldás [26] az [138] maga [62] alap [53] semma [46] alkalom [40] fej [39] információ [37] jel [35] interjú [32]
parancs [28] megbízás [28] puszi [18] erő [40] hír [35] engedély [33] hit [30] kedvezmény [27] felvilágosítás [22] pofon [20] ez [74] sok [40] tér [34] kép [30]

STÍLUSRÉTEGEK ÖSSZEHAISONLÍTÁSA

(1/2)

PÉLDA

'ad -t' keret

a Magyar Nemzetben és az Index fórumban

8674 találat. Stat: hang [477] lehetőség [412] válasz [336] otthon [281] tájékoztatás [170] hír [309] ok [180] áldás [85] esély [114] lendület [74] hely [150] pénz [129] magyarázat [87] szám [128] alkalom [101] tanács [85] koncert [71] munka [116] utasítás [61] felvilágosítás [52] hangverseny [49] támogatás [93] kép [85] igaz [82] lökés [41] százalék [92] segítség [70] engedély [59] megbízás [50] forint [86] információ [59] felhatalmazás [39] voks [38] ízeltő [29] alap [69] mód [59] jel [48] nyomaték [27] tér [46]

eltérések

7649 találat. Stat: igaz [20] válasz [275] tanács [172] hang [143] tipp [61] ami [212] lehetőség [155] pénz [151] magyarázat [88] hála [67] ok [116] név [109] esély [83] ötlet [68] kegyelem [49] mi [119] hitel [61] vér [44] link [34] bizonyosság [31] hely [74] élet [66] cím [54] felmentés [32] több [75] valami [59] fegyver [41] áldás [26] az [138] maga [62] alap [53] semma [46] alkalom [40] fej [39] információ [37] jel [35] interjú [32] parancs [28] megbízás [28] puszi [18] erő [40] hír [35] engedély [33] hit [30] kedvezmény [27] felvilágosítás [22] pofon [20] ez [74] sok [40] tér [34] kép [30]

STÍLUSRÉTEGEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

(2/2)

PÉLDA

'ad **hang**-t **-nAk**'

a Magyar Nemzetben és az Index fórumban

467 találat. Stat: [meggyőződés](#) [61] [remény](#) [57] [aggodalom](#) [44][vélemény](#) [65] [értetlenség](#) [15] [csalódottság](#) [10] [aggály](#) [12] [megdőbbenés](#) [10][elégedetlenség](#) [8] [sajnálkozás](#) [7] [elégedettség](#) [7] [sajnálát](#) [7] [öröm](#) [8] [félelem](#) [7] [nézet](#) [6] [szé](#) [10] [szé](#) [6]116 találat. Stat: [vélemény](#) [28] [felháborodás](#) [6] [aggodalom](#) [6] [szé](#) [9] [szé](#) [8] [szé](#) [6]

STÍLUSRÉTEGEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

(2/2)

PÉLDA

'ad hang-t -nAk'

a Magyar Nemzetben és az Index fórumban

467 találat. Stat: meggyőződés [61] remény [57] aggodalom [44]vélemény [65] értetlenség [15] csalódottság [10] aggály [12] megdőbbenés [10]elégedetlenség [8] sajnálkozás [7] elégedettség [7] sajnálát [7] öröm [8] félelem [7] nézet [6] = [10] = [6]*közös elemek*116 találat. Stat: vélemény [28] felháborodás [6] aggodalom [6] = [9] = [8] & [6]

1 DOKTORI TÉMA

2 A LÉNYEGESSÉG MÉRÉSE

3 KUTATÓESZKÖZ

- Használata
- Stílusrétegek összehasonlítása
- Példák

4 ALKALMAZÁS

- Hol használjuk?
- További ötletek

PÉLDÁK

'hány -t'

'hány -rA'

'kerül alá'

'rejt alá'

'hoz alá'

'helyez alá'

'vesz alá'

PÉLDÁK

'hány -t' → **fitty**

'hány -rA'

'kerül alá'

'rejt alá'

'hoz alá'

'helyez alá'

'vesz alá'

PÉLDÁK

'hány -t' → **fitty**

'hány -rA' → **szem**

'kerül alá'

'rejt alá'

'hoz alá'

'helyez alá'

'vesz alá'

PÉLDÁK

'hány -t' → **fitty**

'hány -rA' → **szem**

'kerül alá' → **víz, kalapács, fennhatóság**

'rejt alá'

'hoz alá'

'helyez alá'

'vesz alá'

PÉLDÁK

'hány -t' → **fitty**

'hány -rA' → **szem**

'kerül alá' → **víz, kalapács, fennhatóság**

'rejt alá' → **véka**

'hoz alá'

'helyez alá'

'vesz alá'

PÉLDÁK

'hány -t' → **fitty**

'hány -rA' → **szem**

'kerül alá' → **víz, kalapács, fennhatóság**

'rejt alá' → **véka**

'hoz alá' → **tető**

'helyez alá'

'vesz alá'

PÉLDÁK

'hány -t' → **fitty**

'hány -rA' → **szem**

'kerül alá' → **víz, kalapács, fennhatóság**

'rejt alá' → **véka**

'hoz alá' → **tető**

'helyez alá' → **vád**

'vesz alá'

PÉLDÁK

'hány -t' → **fitty**

'hány -rA' → **szem**

'kerül alá' → **víz, kalapács, fennhatóság**

'rejt alá' → **véka**

'hoz alá' → **tető**

'helyez alá' → **vád**

'vesz alá' → **górcső, kalap, tűz**

PÉLDÁK

'hány -t' → **fitty**

'hány -rA' → **szem**

'kerül alá' → **víz, kalapács, fennhatóság**

'rejt alá' → **véka**

'hoz alá' → **tető**

'helyez alá' → **vád**

'vesz alá' → **górcső, kalap, tűz**

Eredmény: „összetett” igék

1 DOKTORI TÉMA

2 A LÉNYEGESSÉG MÉRÉSE

3 KUTATÓESZKÖZ

- Használata
- Stílusrétegek összehasonlítása
- Példák

4 ALKALMAZÁS

- Hol használjuk?
- További ötletek

1 DOKTORI TÉMA

2 A LÉNYEGESSÉG MÉRÉSE

3 KUTATÓESZKÖZ

- Használata
- Stílusrétegek összehasonlítása
- Példák

4 ALKALMAZÁS

- Hol használjuk?
- További ötletek

HOL HASZNÁLJUK?

- készülő magyar-angol gépi fordítóprogram vonzatkereteinek fix lemmákkal való lekötésekor
- magyar WordNet kialakításakor
- *terv*: német-magyar valenciaszótár munkálatainak támogatására

1 DOKTORI TÉMA

2 A LÉNYEGESSÉG MÉRÉSE

3 KUTATÓESZKÖZ

- Használata
- Stílusrétegek összehasonlítása
- Példák

4 ALKALMAZÁS

- Hol használjuk?
- További ötletek

IGÉK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

B. Levin (1993):

Hasonló jelentés hasonló bővítményszerkezettel jár.

a bővítményszerkezet alapján

→

magyar szemantikai igeosztályok *automatikus* kialakítása

IGÉK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

ESETTANULMÁNY

nő

növekedik

emelkedik

drágul

IGÉK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

ESETTANULMÁNY

nő

alany: szám arány ár

növekedik

alany: szám arány érdeklődés

emelkedik

alany: szám ár árfolyam

drágul

alany: részvény TVK kenyér

IGÉK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

ESETTANULMÁNY

nő

alany: szám arány ár

-bAn: mérték év

növekedik

alany: szám arány érdeklődés

-bAn: mérték év

emelkedik

alany: szám ár árfolyam

-bAn: mérték év

drágul

alany: részvény TVK kenyér

-bAn: mérték forgalom

IGÉK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

ESETTANULMÁNY

nő

alany: szám arány ár

-bAn: mérték év

-rA: forint százalék dupla

növekedik

alany: szám arány érdeklődés

-bAn: mérték év

-rA: év

emelkedik

alany: szám ár árfolyam

-bAn: mérték év

-rA: forint jogerő százalék

drágul

alany: részvény TVK kenyér

-bAn: mérték forgalom

-rA: (forint)

IGÉK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

ESETTANULMÁNY

nő

alany: szám arány ár

-bAn: mérték év

-rA: forint százalék dupla

-vAl: százalék forint

növekedik

alany: szám arány érdeklődés

-bAn: mérték év

-rA: év

-vAl: százalék forint

emelkedik

alany: szám ár árfolyam

-bAn: mérték év

-rA: forint jogerő százalék

-vAl: százalék forint

drágul

alany: részvény TVK kenyér

-bAn: mérték forgalom

-rA: (forint)

-vAl: százalék forint

IGÉK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

ESETTANULMÁNY

nő

alany: szám arány ár

-bAn: mérték év

-rA: forint százalék dupla

-vAl: százalék forint

növekedik

alany: szám arány érdeklődés

-bAn: mérték év

-rA: év

-vAl: százalék forint

emelkedik

alany: szám ár árfolyam

-bAn: mérték év

-rA: forint jogerő százalék

-vAl: százalék forint

drágul

alany: részvény TVK kenyér

-bAn: mérték forgalom

-rA: (forint)

-vAl: százalék forint

nyújt, megad, kínál
reagál, válaszol, felel

IGÉK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

VÁRHATÓ HASZON

Közvetlenül:

automatikus igei szinonímaszótárt lehet belőle építeni

Távlatilag:

közelebb vihet a gépi megértéshez

igék szemantikai hasonlósága → igei parafrázisok

BŐVÍTMÉNYEK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

Eddig:

a hasonló bővítményszerkezetű igék

→

szemantikailag is hasonlóak

Most:

az igék szemantikai megkötéseket tesznek az
argumentumaikra

→

adott bővítménypozíciót elfoglaló szavak szemantikailag
hasonlóak

BŐVÍTMÉNYEK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

PÉLDÁK

'beszélget -vAl':

polgármester ő aki vezető egymás elnök igazgató ember

'alakul alany':

sors dolog bizottság kormány szervezet helyzet

BŐVÍTMÉNYEK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

PÉLDÁK

'beszélget -vAl':

polgármester ő aki vezető egymás elnök igazgató ember

→ *ember*

'alakul alany':

sors dolog bizottság kormány szervezet helyzet

→ *élettelen* (gyakran élők csoportja)

BŐVÍTMÉNYEK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

PÉLDÁK

'ásít alany': +human

'átél alany': +human

'aggat -t': -human

'amputál -t': +bodypart

'kamatoztat -t': +abstract

'alábbhagy alany': -human

'kényszerít -rA': +abstract

BŐVÍTMÉNYEK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

PÉLDÁK

'ásít alany': +human → **nem csak!**

'átél alany': +human

'aggat -t': -human

'amputál -t': +bodypart

'kamatoztat -t': +abstract

'alábbhagy alany': -human

'kényszerít -rA': +abstract

BŐVÍTMÉNYEK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

PÉLDÁK

'ásít alany': +human → **nem csak!**

'átél alany': +human → **nem csak!**

'aggat -t': -human

'amputál -t': +bodypart

'kamatoztat -t': +abstract

'alábbhagy alany': -human

'kényszerít -rA': +abstract

BŐVÍTMÉNYEK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

PÉLDÁK

'ásít alany': +human → **nem csak!**

'átél alany': +human → **nem csak!**

'aggat -t': -human

jelző kép lámpácska lufi plecsni virágfűzér

'amputál -t': +bodypart

'kamatoztat -t': +abstract

'alábbhagy alany': -human

'kényszerít -rA': +abstract

BŐVÍTMÉNYEK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

PÉLDÁK

'ásít alany': +human → **nem csak!**

'átél alany': +human → **nem csak!**

'aggat -t': -human

jelző kép lámpácska lufi plecsni virágfűzér

'amputál -t': +bodypart

láb hüvelykujj kar ujj

'kamatoztat -t': +abstract

'alábbhagy alany': -human

'kényszerít -rA': +abstract

BŐVÍTMÉNYEK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

PÉLDÁK

'ásít alany': +human → **nem csak!**

'átél alany': +human → **nem csak!**

'aggat -t': -human

jelző kép lámpácska lufi plecsni virágfűzér

'amputál -t': +bodypart

láb hüvelykujj kar ujj

'kamatoztat -t': +abstract

tudás tapasztalat képesség tehetség ...

'alábbhagy alany': -human

'kényszerít -rA': +abstract

BŐVÍTMÉNYEK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

PÉLDÁK

'ásít alany': +human → **nem csak!**

'átél alany': +human → **nem csak!**

'aggat -t': -human

jelző kép lámpácska lufi plecsni virágfűzér

'amputál -t': +bodypart

láb hüvelykujj kar ujj

'kamatoztat -t': +abstract

tudás tapasztalat képesség tehetség ...

'alábbhagy alany': -human

érdeklődés hevedesség kedv lendület pánik

'kényszerít -rA': +abstract

BŐVÍTMÉNYEK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

PÉLDÁK

'ásít alany': +human → **nem csak!**

'átél alany': +human → **nem csak!**

'aggat -t': -human

jelző kép lámpácska lufi plecsni virágfűzér

'amputál -t': +bodypart

láb hüvelykujj kar ujj

'kamatoztat -t': +abstract

tudás tapasztalat képesség tehetség ...

'alábbhagy alany': -human

érdeklődés heveség kedv lendület pánik

→ *mentális állapot (!)*

'kényszerít -rA': +abstract

BŐVÍTMÉNYEK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

PÉLDÁK

'ásít alany': +human → **nem csak!**

'átél alany': +human → **nem csak!**

'aggat -t': -human

jelző kép lámpácska lufi plecsni virágfűzér

'amputál -t': +bodypart

láb hüvelykujj kar ujj

'kamatoztat -t': +abstract

tudás tapasztalat képesség tehetség ...

'alábbhagy alany': -human

érdeklődés heveség kedv lendület pánik

→ *mentális állapot (!)*

'kényszerít -rA': +abstract

átadás térd elhagyás prostitúció meghátrálás távozás

BŐVÍTMÉNYEK SZEMANTIKAI OSZTÁLYOZÁSA

PÉLDÁK

'ásít alany': +human → **nem csak!**

'átél alany': +human → **nem csak!**

'aggat -t': -human

jelző kép lámpácska lufi plecsni virágfűzér

'amputál -t': +bodypart

láb hüvelykujj kar ujj

'kamatoztat -t': +abstract

tudás tapasztalat képesség tehetség ...

'alábbhagy alany': -human

érdeklődés heveség kedv lendület pánik

→ *mentális állapot (!)*

'kényszerít -rA': +abstract

átadás térd elhagyás prostitúció meghátrálás távozás

→ szinte mind -Ás képzős, nem illik bele: *térd (!)*

HOZZÁFÉRÉS

`http://corpus.nytud.hu/mazsola`

Tessék kipróbálni!

felhasználói név: anydk

jelszó: mazsola

Személyes jelszó igénylése: `joker@nytud.hu`

HOZZÁFÉRÉS

`http://corpus.nytud.hu/mazsola`

Tessék kipróbálni!

felhasználói név: anydk

jelszó: mazsola

Személyes jelszó igénylése: `joker@nytud.hu`

Köszönöm a figyelmet!